

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 164.

Felelős szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100 000 K.
Vidékre negyedévre 120 000 K.

Egy szám
1500
korona.

A törvényhatóságok reformja.

A belügyminiszter végre határozott kijelentést tett arról, hogy a vidéki törvényhatóságok reformjára kerül a sor. A belügyminisztérium nem mondta meg, hogy milyennek gondolja, vagy akarja a vidéki városok törvényhatóságok reformját. Csak egy mondat van a nyilatkozatban, amely kevés biztatást nyújt. Azt jelenti ez a mondat, hogy a fővárosi törvényhatósági törvényhez kell alkalmazkodniok a vidéki városoknak is. Tehát kapnának a vidéki városok is kinevezett, örökös bizottsági tagokat, maradna a tisztviselők szervezeti joga. Mi nem így képzeljük az igazi önkormányzati jogot. Mi naivul így valahogyan képzeljük el a törvényhatóság reformját:

A törvényhatósági bizottsági tagokat általános, egyenlő titkosválasztói jog alapján választják.

A törvényhatósági bizottságnak csak választott tagjai lehetnek.

A tanács tagjainak nincsen választói joguk, kivéve, ha megválasztott bizottsági tagok. A tanács tagja saját javaslatánál semmi körülmények között sem szavazhat, még akkor sem, ha választott bizottsági tag.

A törvényhatósági bizottsági tag, ha saját ügyét tárgyalják, sem a tanácskozás-

ban, sem a szavazásban nem vehet részt.

A virilizmust végleg eltörlik. Sem adófizetés, sem kinevezés jogán senki a közgyűlésnek tagja nem lehet.

Aki a város közterhéhez sem közvetlenül, sem közvetve nem járul hozzá, választó, de nem választható.

A reformnál Bajára nézve volna még egy külön kívánságunk: Bajaszentistvánt végleg beleolvastani Baja város kebelébe.

Ez volna tiszta önkormányzat és éppen ezért nem lesz belőle semmi.

Napirendre tűzik a rendtörvény javaslatot

Budapest, 1924. dec. 9. Rakovszky belügyminiszter oda nyilatkozott, hogy már az új ülészak első hónapjában napirendre fogják tűzni a rendtörvényjavaslatot. A javaslat kidolgozásában már egyetemes erővel és állandóan folyik a munka.

Szombaton hirdetik ki az ítéletet a bombapörben.

Langer elnök állandó tanácskozásai az ítélet megszövegezése ügyében.

Budapest, 1924. dec. 9. Márffy és társai bűnpörében hozandó ítélet megszövegezése ügyében Langer Jenő elnök már két nap óta tárgyal tanácsával. A két ünnepet is tanácskozással töltöt-

ték, minthogy a bombapörben a het végére ítélet akarnak hozni. Mint értesülünk az ítélet megszövegezésével szombatra el is készülnek s szombaton délelőtt ítélet kihirdetésre kerül a sor.

Élet-élvezet.

Baja, 1924. dec. 7. Kolb Cyprián, reálgimnáziumi tanár vasárnap délután a gimnázium rajztermében Élet-élvezet címmel tartott szélesebb körű szabad-előadást. Az előadason, mint tudósítónk jelenti, szép számu hallgatóság vett részt.

A tűzoltótestület bálja

Baja, 1924. dec. 9. Vasárnap este tartotta a bajai tűzoltótestület első téli táncmulatságát. Az Iparos-örben már este nyolc órakor igen mozgalmas élet volt, a tánc megkezdésére pedig oly nagy és jó hangulatu társaság gyűlt össze, aminőt régen látott

együtt a diszeken elkészített terem. A tűzoltó zenekar szolgáltatta a zenét s 10 órakor már szólni nem akartó tánc ropogott a teremben. A tűzoltóság meleg-hangú mulatságán természetesen elejétől végig jelen volt Ötványi István dr. rendőrtanácsos, a bajai tűzoltóság közbeesésében álló és ügyvezető parancsnoka, valamint az egész tisztker. A bál a legjobb és legizgalmasabb, szinte csodálatos hangulatban, a regeli órák felé ért véget.

Eskütt Lajost öt és fél évi fegyházra ítélte a törvényszék.

— **Ünnepi istentiszteletek.** Szombaton délelőtt, a város minden templomában ünnepélyes istentisztelet tartottak Horihy Miklós kormányzó névnapje alkalmával. A bajori plébánia templomban tartott misén, melyet Gonczik dr. plébános celebrált a megye főpáncája, a város polgármestere, a megyei és városi tisztviselők, a helyőrség és rendőrség parancsnokságai a szerkesztőségek és számos közeleli vezető egyéniség jelent meg. Az istentiszteleten egyházi énekkar, zenekar fokozta művelői szereplésével az ünnepélyes áhítatot.

Szappanok legolcsóbban az Apolló-illatszertárban!

— **A vasárnap esti sakkverseny.** Rendkívüli érdeklődés mellett tartotta vasárnap este Bernschütz Lajos, a kiváló amatőr szimultán sakkversenyt a Központban. A mérkőzés mindössze 55 percig tartott, az eredmény 5:1 a bajnok javára. Örövendes jelenség volt látni, hogy Baján mennyi híve van e nemes játéknak. Olyan ember gyűrt vette körül a versenyzőket, hogy csak küzdemek árán tudta megközelíteni a játékosokat a bajnok.

Karácsonyi bevásárlásakor győződjön meg róla, hogy bontott legolcsóbb áron szerezhethet be.

Fischer Pál divattüzletében

mindent békebeli minőségben, száraz ezresekben.

- Keztyű } svéd, bélelt, minden szín . . . 30
- nőknek } rojtos csattos, magas . . . 45
- Harisnya } fodrós divatstulpnis . . . 50
- minden } Muslin Selyemfényű . . . 38
- szinben } Selyemfényű fátolszerű . . . 47
- } Vékony selyemflóról . . . 55
- } Fátyol „fil de perse” . . . 65
- Bécsidivatújdonosságok: gyapjú és flór selyemmel, tiszta selyemből, gyapjuból.
- Reform- } vastag fekete flóranyag, fekete se- . 140
- nadrág } lyemtrikókból
- Selyemnél gyönyörű új mintákban . . . 80
- Mellények, svetterek, sálak, sapkák (teljes gyermeköltöny is) legjobb gyapjuból.

- Kölni víz Molnár-Moser gyártmány . . . 16
- Frank-féle „oros” . . . 20
- Szappan 3 drb. illatos, diszdobozban . . . 18
- Hőcipő női Reithoffer . . . 300, angol . . . 210
- Sárcipő „ ” . . . 120, férfi . . . 140
- Illatazerek, finom bőrárak, manikűr készletek óriási választékban.
- Habig, Gyukits, Pichler, Böhm kalapok.
- Keztyű } vastag trikóból . . . 42
- férfiaknak } svéd, végig bélelt . . . 50
- } erős, divatmintásak . . . 28
- } egy. ind és divatcsikes . . . 35
- Zokni } selyemfényű és matt flóról . . . 35
- } 6 pár vételnél, előnyárban u. a. . 200
- } 6 pár pasztellszínű pamutból . . . 42

- Sapka vastag bolyhos szövethől . . . 50
- fiúknak fekete, szines . . . 65
- Kalap } férfiaknak fekete, szines . . . 90
- Széles divatkalapok minden színten . . . 100
- Bolyhos (divat) szines és fekete, szalaggal szegettek, tartós minőség . . . 110
- Kemény kalap (fekete) . . . 120
- Nyakkendő } csikos trikóselyemből . . . 12
- } Selyem magánkötők, mint . . . 44
- Ingek } sima szinben . . . 100
- } selyemesikes mellű két gallérral . . . 150
- Alónadrág köper, hosszú . . . 100
- Bőrlábazár fekete, barna . . . 210
- Bőrkestyű minden kivitelben, békebeli márkák, mint Hamerli, Zachariás stb.

„CANDEE” hó- és sárcipő: nőknek, férfiaknak, gyermekeknek. Finom, békebeli minőség.

Disz...
Könyv...
2 és fél...
7...
25...
Grünh...
Spitzer...
160.
2 szob...
keresek.
Építőmenterek és építétek ügyében!
Szabadalmuskott
Törvényszék
Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépezet
Baja, Kölcsey u. 3. szám alatt. (Budapesti ut. szomsz.) Telefon 118.

Kattarinka József és Fia cipőáruházban

Ingyen kaphat 1 pár szép cipőt,
ha nagy karácsonyi ocasiãoon vásárol.

Hócipők, lakcipők, estélyi cipők, strapa cipők olcsó árakon.

N. B. Minden vásárolt pár cipő után 1 sorfejeget kap,
minden 100 vevő között 1 pár cipő lesz kivonva.

A vásártér parcellázása.

A vásártér beépítése — ugy-
látszik — egyidőre, jéidőre el-
marad. Elmarad pedig azért, mert
a közönség körében alig mutat-
kozik a hazieltek irántvalami ér-
deklődés. A bekövetkezett súlyos
gazdasági helyzet a szó legszo-
rosabb értelmében lehetetlenné
teszi a tömeges megépítkezést
és így eel nélkül való fáradság
volna új árverést tartani a vásár-
téri házhelyekre. Marad tehát bi-
zonytalan időre, beláthatatlanul
bizonytalan időre a vásártéri épít-
kezések megkezdése.

Nem akarunk rekriminálni, hi-
szén ezzel ma már igazán nem
segíthetünk a bajon, de meg kell
mondanunk, hogy mi ezt a hely-
zetet észrekelve elszélt megmondot-
tuk. Amikor először szó esett
arról, hogy a vásártér felosz-
tják házhelyekre és azokat a ház-
helyeket parcellákban elárverezik,
akkor még nagyon jó volt a kon-
junktúra, nek, azgyan csak ember
készt ott házat építeni. Hogy
csak egyet említsünk meg, egy
tökepénzes vállalkozó a vásárté-
ren tíz házat akart építeni, de
nem találta azaz a megértés-
sel, amelyre számíthat egy em-
ber, aki 10 ház építésével a la-
kásnyakosságát akar segíteni.

Hála sürgöttök, kiábrá kértünk,
követelődtünk, hogy addig te-
gyék lehetővé az építkezést, amíg
az anyagárak nem nőnek az égig,
amíg a munkabérek nem emel-
kednek. Egyre ezek terveket vár-
tak, egyre szép terveket gondol-
koztak és amikor újra sürgöttök,
azt a választ kaptuk, hogy nem
sajják el a dolgot azért, hogy
valaki olcsón építhessen. Meg-
mondunk akkor, hogy baj lesz a
várakozással. Megtörtént. Most
nem építenek se olcsón, se drá-
gán. Nem építenek seholyan se.
A vásártér talán még évtizedekig
is megmarad a régi sivar homok-
sivatagnak. Így aztán még évekig
nem kell a kirakodó vásár elhe-
lyezéséről gondoskodnia. Marad-
hat ott, ahol évszázadok óta van.

A bajai furásoknál földgázra bukkantak.

226 méter mélységből tört elő a gáz. — A 10 atmoszféra nyomású
gépek október hó 5. óta éjjel-nappal dolgoznak. — 800 méter mély-
ségből várták a geológusok az első eredményt. — A Hungária Oil
Syndicate Ltd. utasításai.

Baja, 924. dec. 7. Szeptember
hó 15-én mintegy 15 vagonból
álló, zsufolásig megrakott teher-
vonat szaladt be a bajai pályaud-
varra. A Hungária Oil Syndicate
Ltd. rakományai érkeztek meg s
a következő napon már a teher-
autók szállították a földgázkuta-
tás munkálataihoz szükséges cső-
kolonákat, embervastagságú geren-
dákat, vaskapcsokat, acélfurókata
város előtt fekvő Pandur szigetre,
melvél a geológusok a furás
megkezdésének színhelyévé jelöl-
ték ki. Szinte amerikai méretek-
ben kezdődtek meg a munkála-
tok. Október hó 5-én már való-
ságos munkáskolónia épült a
Dunaág mellett fekvő s legna-
gyobb részét árnyék alatt álló sz-
geten, közepén egy 25 méter ma-
gas, rebusztes furótornyival,
melynek berendezése és ereje

2000 méteres mélységbe ké-
pes átkutatni az anyaföldet.
A kínesek föld titkára tegnap
fény vetődött. A 406 mm. at-
mó-
rőjű csőkolona tisztításakor fel-
tört víztömeg ezinél megjelentek
az egyenletes erővel bonyoró-
kolté földgázkiáramlások. A munká-
ások azonnal jelentést tettek s
a vizsgálat megállapította, hogy a

220 méter mélységű réteg-
ből előtört a földgáz.

Azóta kétszeres erővel halad-
nak a munkák. A telep 10 at-
moszférával dolgozó, hatalmas
gőrgépei szüntelenül szűszítik a
földbe a roppant erővel ére ha-
toló furókat s ma már 230 méter
mélységben mélyül be a dus
bácsi földbe, hogy másutt nagy
anyagi áldozatokkal és eredmény-
telentől végződött kutatások ke-
tyett végre nagy, gazdasági je-
lentőségű kúrással bíró kárpótlási hoz-
son. Az óriási furótorny egy-
szer és megbízható fellépítése
ellenére is recseg-ropeg a hatal-
mas gépkerekek döbörgő munkája
alatt, a telep szinte csodávarázsolt
villany-ceratóléja állandó üzembe-
ben van, mindenütt lázas, izgatott
munka, mert az ott dolgozók
szívesen látják a petróleum és a
földgáz Csonka Magyarország
mai gazdasági helyzetében, mikor
az olajmi petróleum és földgáz
telepünk valamennyien megszáll-
tolt területeken vannak.

A furásokat végeztek szindihá-
tus igazgatóságától már megér-
keztek a sürgönyök a kutatások
továbbfolytatására vonatkozólag.

A bajai orvosok az összes iskolás- gyermekeket erős egészségügyi vizsgálat alá veszik.

Nagy reformokról számolt be a városi tisztifőorvos. — Felülvizsgálták
az anya és csecsemővédő intézetet. — Megszűnt a tifusz, az erősödik
a vérhasjárvány.

Baja, 924. dec. 6. Bertik An-
dor dr. tisztifőorvos a közigaz-
gatási bizottság szombati ülésén
igen érdekes és örömeles ak-
cióról számolt be. Tudsítónk a
főorvosi beszámolóról a követke-
zőket jelenti.

Fertőző megbetegedések közül
a hastífusz, mely a múlt hó fo-
lyamán oly ijesztő mérvben kez-

dett terjedni s meglepően nagy
mérvben szedte áldozatát, jár-
ványszerű terjedése megfékezte-
tt, úgy, hogy 3 hét óta új meg-
betegedés nem fordult elő; Ezzel
szemben a vörheny esetek száma
emelkedő tendenciát mutat, ameny-
nyibn újabb 13 eset tet a múlt
hó folyamán bejelentve. A beteg-
ség lefolyása enyhe, halálosan
nem fordul elő. A múlt hó fo-
lyamán a város közegészségügyé-
nek fellendítése céljából az or-
vosi kar fiatalabb és ambiciozus
tagjainak bevonásával, különböző
társadalmi egyesületekben köz-
egészségügyi ismeretterjesztő elő-
adásokat tartottak, ahol feltárva
a város szomorú közegészség-

ügyi állapotát, iparkodtak oda-
hatni, hogy halgatóságukat a
télenségből felrázzák s köz-
egészségügy terén nagyobb acü-
vításra bírják. A munkánkat bi-
zonyosan siker fogja koronázni.
A körvényhatósági bizottságunk
nagytektségű folytán a fűdőbe-
teg-gondozó intézet oly anyagi
viszonyok közé jutott, hogy em-
berbaráti és tudományos munká-
ját zavartalanul folytathatja. Be-
tegeiket elláthatják természetbeni
adományokkal, (tej, liszt, zsír,
szőlőlé, citrom) ingyen gyógy-
szerekkel és specificus kezeléssel.
A fűdőbeteg-gondozó intézet
legutóbbi ülésén oly tervek me-
rűltek fel, mely közegészségügyi
szempontból felbecsülhetetlen ér-
tekné monokható, ezen tervek
munkálatait már meg is kezdtek,
keresztültetele pedig a jövő het
folyamán lesz esedékes.

A fűv elsősorban az, hogy az
összes iskolás gyermekek a ba-
jai orvosi kar bevonásával meg-
tesznek vizsgálva egészségügyi
állapotukra vonatkozólag, különös
tekintettel a tuberculózis meg-
betegedésre. Bár ez hatalmas
munkát ró az orvosokra, de fa-
radástól nem ismerő buzgalom,
telkesedéssel teite magáéba a ter-
vet a tömegesen jelentkezők a
vizsgálatok megkezdésére. Ezen
vizsgálatokból remélek, hogy oly
eredményt fogunk nyerni, mely a
város egészségügyi fejlődésére
meggyőzősége kihatással lesz.

Az anya- és csecsemővédő in-
tézet az „Országos Stefania Sző-
veltség” kiadója által műkö-
désére vonatkozólag felülvizsgál-
ták. A felülvizsgáló fővédő a
leteljesebb megelőzésének
adott kifejezést az intézetben folyó
eredményes munkát illetőleg. Az
anya- és csecsemővédő intézettel
kapcsolatban vettük program-
munkába tartanak úgy az anyák,
valamint a terhes nők és kúrián
a bábók részére előadásokat. Cé-
lünk az, hogy az anyákat megis,
mertessék a csecsemőnevelés-
táplálás legszükségesebb alap-
elveivel s így küzdjenek a nagy-
mérvű csecsemő halandóság ellen.

A közigazgatási bizottság ne-
vében Balku Gyula főispán mon-
dott meleg köszönetet a tisztifő-
orvosnak és az önzetlenül, a
közegészségügyért munkálkodó
bajai orvosok karnak.

A buza ára 1924. dec. 4-én,
Budapesten 470.000 kor.
Bajai piacon 440.000 kor.
Aranykorona 19085-78.

Szerdán délután 6, este fél 9 órakor.

Verne Gyula hatalmas regénye filmen Utazás a föld körül 18 nap alatt.

Filmregény 24 felvonásban.

D. u. 3 órakor ifjusági előadás fűhelykrakkal.

Száraz kőrís, gőzölt búkkfadeszka kátránypapír, bűrlemez, fa-
tölgy, szilfa, ragott fa, deszka (rövidáru)

Telefon 238. stafli, lécs, cserép, tűzifa ölenként kapható a Telefon 238.

Kronberger-féle Faipari R. T. bajai fióktelepén

Budapesti út és
Szt. István híd
között.

Gőzölt I. számú
búkkfadeszka
hulladék mint
szárazított

Sz. a
5000

Korona g-ként
házhelyi tva.

Szil és róna k
ipari cölgy mint:

elsőre szil
és tölhasáb,
baltázárak

k e ny fa

őtenben rendelhető:
ifj. We Géza
Budapest 71. sz.
:-: Tel. 50. :-:
(Forg. d. m. n. a. k.)

Szép cipőt
akarunk?

Ugy rege meg
mértán

Rózsányi és
Mavits
cipőszel (za épület.)

Uj urisüzlet!

Haynald k... házbau
megnyitottuk

uri szab... tunket

amelynek él... Béla ur áll,
aki főváros leg... uri szabó-
üzleteiben év... u során át
szerzett tapasztalás alapján fogja
érvényesíteni a legkénye-
sebb igények... elgítetni.

Mérték st... ére a leg-
finomabb ang... tekből 5118-
nyók, felöltő... átok.

Részle... etésre

is a legm... árák, gyors,
pontos kisz... égás, izlé-
ses kivitel... ívat.

A s. é. k... zives párt-
fogadál kérik... sztelettel
Németh... és Társa
uri... et.

Selyemfényű flor női harisnya párja 38 ezer kor.	Fátyol divatharisnya párja 60 ezer kor.	Pegykáskötésű férfi zokni 6 pár 45 ezer kor.	Reform női nadrágok minden színben 35-50 ezer kor.	Fehér damaszt elejt férfi ing 100 ezer kor.	Selyem nyakkendő 6 darabja 36-45 ezer kor.
---	--	---	---	--	---

Nagy karácsonyi vásár a Zádor bazárban, Baján.

Közlekviseleőknek 5% engedmény. Játékaruból dec. 15-ig 10% engedmény.

6 személyes porcelán étkezéslet 800 ezer kor.	6 személyes kávé készlet 180 ezer kor.	Játékiállítás megnyit december 1-én.	Női- és férfi bőrtárcák nagyválasztékban.	Alkalmas ajándéktárgyak férfiaknak, nőknek és gyermekeknek.
--	---	---	---	---

Győződjön meg.
Hogyha nálunk van **BUTORT**, az egész életre vásárol, mert csak feltétel nélkül adunk az old, juttatás árban. Előrendeléstől kezdve minden feltétel mellett.

ERDOS és TARSA
Budapest, Rákóczi-ut 24 (Bejárati Vao u. 1. szám.)

Mindennemű magas és vasbeton építést előnyös feltételekkel vállal, gyorsan és legjobban készít.

Stabil építő r. t.
Budapest, VI Bulyovazky u. 21.
Bajai kirendeltsége: Tóth Kálmán ucca, tűzoltóház tanyá építési irodájában.

Egy uszály bécsi gázgyári diókoksz a napokban érkezik. A napi árnál jelentékenyen olcsóbb áron, zsákokban házhoz szállítva behordva, előjegyzéseket elfogad.

Schön és Bajai
(ezelőtt Schön Antal és Géza.)
Iroda Haynald u. 13. Telefon 26.
Állandóan raktáron: Poroszaszén, Salgótarjáni szén, aprított tűzifa.

Fränkl és Horváth
mezezői mőhelye.
Baja,
Budapesti ut 15

Phönix verrőgépek,
Styria hőirőgépek,
Premier kerékpárok és motorkerékpárok

Protos irőgépek képviselete
Alfa separatorok és vajlőpülő gépek

Öz és mechenikai cikkek alkalmaszinek, nagy raktárazakezerő javi őmőhelye jótállás mellett. Kő őpítő, irőgépek, fo ballabók. Zsebórák, elemek, cerbid vi ágítási cikkek. Szőcsép, S illyirőgépek.

Kőmives, kőfaragó- és ácsmesteri vizsgákra előkészít

Fehér Jenő
műszaki főtanácsos.
Erzsébet királyné-ut 44. szám.

Éjeli inspektorok dec 1-től, dec 31-ig reggel 8 óráig és vacsoránál 8 óráig minden nap a Gyarmati Emil egyetemen.

Butorok,
Háló, ebédlő, szalongo garnitúrák

olcsón kiárusítatnak
SZABÓ FERENCZ asztalosmesternél,
Barcs ucca 4.
Ugyanott tanoncok felvételnek.

Saját termelésű lával égetett darabos

MÉSZ

Portland cement, retorta békka-azén és kátrány fedellemez állandóan kapható.

Spitzer Illés
BAJA, Budapesti-ut 9. Vásártér.
Minden mennyiséget házhoz szállítok. — Telefon 121.

Diszkrét
cempől.
Könnyű tarthathatóságú nikesz nem 2 és 7 suka ára 25 K Grün Miksa Spitzler cégyár

2 szobák kerestek kiadóban.

KOVARIT

Építőmesterek és éditők ligye mébel szabalmazott

Építő Bajai Árszámoló és Mérőszáznád Cégnyár Kft. Etelezy ucca 2 szám alatt (Budapesti ut sarok) Telefon 110.